

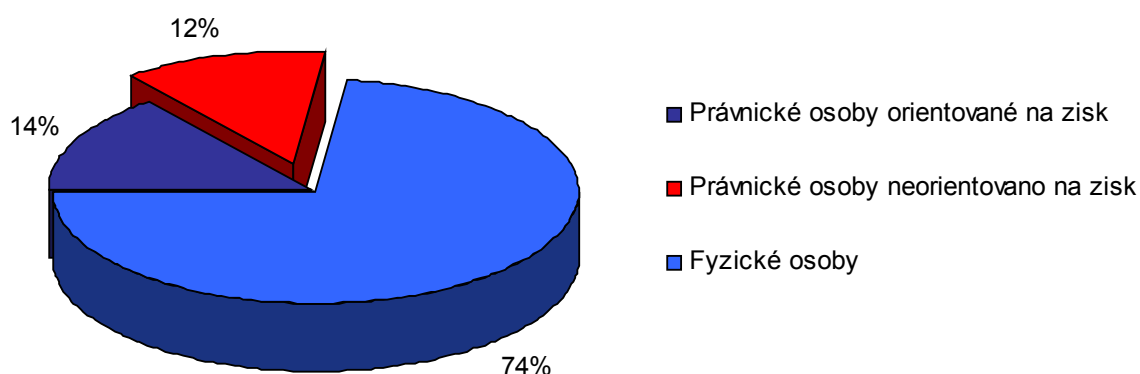
2.6 Popis ekonomických zdrojov

- **Organizačná štruktúra ekonomiky**

Na území rozvojového partnerstva údolia Bodvy bolo k 1.9.2009 na základe údajov zo štatistického úradu (Register organizácií) bolo registrovaných spolu 1755 organizácií. Z toho bolo právnických osôb orientovaných na zisk spolu 252, pričom prevládala forma Spoločnosti s ručením obmedzeným. Právnických osôb neorientovaných na zisk bolo 219.(z toho bolo 24 samospráv, 86 združení a spolkov) Fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri bolo spolu 1284 z toho 1122 živnostníkov a 58 Samostatne hospodáriacich roľníkov. V kategórii slobodné povolania bolo spolu 65 subjektov, prevažne pracovníkov v zdravotníctve.

Právna forma		Počet
Právnické osoby spolu		471
Podniky orientované na zisk		252
v tom	Obchodné spoločnosti	238
	Akciové spoločnosti	8
	Spol. s r.o.	230
	Družstvá	9
	Ostatné ziskovo orientované jednotky	5
Právnické osoby neorientované na zisk		219
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri spolu		1284
v tom	FO nezapísané v obchodnom registri – živnostníci	1122
	FO nezapísané v obchodnom registri -slobodné povolania	65
	FO nezapísané. v obchod. registri -samostatne hospodáriaci roľníci	58
	FO nezapísaná v obchodnom registri podnikajúca súčasne ako SHR	20
	FO nezapísaná v obchodnom registri podnikajúca súčasne ako osoba so slobodným povolaním	19
Subjekty vedené v Registri organizácií		1 755

Tabuľka č.organizačná štruktúra ekonomiky údolia Bodvy k 1.9.2009

Graf č.organizačná štruktúra ekonomiky údolia Bodvy k 1.9.2009

- **Odvetvová štruktúra ekonomiky údolia Bodvy- Právnické osoby**

V zmysle odporúčania Európskej komisie č.2003/361/EC ktorá je uvedená v prílohe nariadenia Komisie (ES) č. 364/2004 z 25. februára 2004 o definícii mikro, malých a stredných podnikoch patrí do kategórie mikropodnikov 77,8% právnických osôb, do kategórie malých podnikov 18,2%, do kategórie stredného podniku 3,6% a jeden podnik – VSH a.s (Cementáreň – **výroba nekovových a minerálnych výrobkov**) patrí do kategórie veľkého podniku.

V rámci odvetví u právnických osôb dominuje **veľkoobchod** a to tak v kategórii mikropodnikov ako aj v kategórii malých podnikov. Táto oblasť však vytvára minimum pracovných miest, lebo sa jedná prevažne o subjekty bez zamestnancov. Dalším odvetvím výraznejšie zasúpeným v oboch kategóriách je **maloobchod a iné obchodné činnosti**. Tieto však podobne ako veľkoobchod vytvárajú pomerne málo pracovných miest.

Oblasť **poľnohospodárstva** je zastúpená v troch kategóriách, pričom prevažuje kategória malého podniku s počtom zamestancov 10-49 (8 podnikov) a 6 podnikov v oblasti poľnohospodárstva je v kategórii stredného podniku s počtom zamestancov 50-249) Tieto podniky ktoré sú rovnomerne rozmiestnené na území údolia Bodvy sú najvýznamnejšími zamestnávateľmi v mikroregióne a poskytujú pracovné miesta v mieste bydliska bez potreby dochádzať a prácou. Navýznamnejšími podnikmi v tomto odvetví sú PD Nová Bodva so sídlom v Turnianskej Novej Vsi a podniky AGRO-MOLD a AGRO-TRADE so sídlom v Moldave nad Bodvou.

Právnické osoby				
Odvetvie/kategória	0-9	10-49	50-249	250 a viac
Poľnohospodárstvo	5	8	6	
Výroba potravín a nápojov	3	1		
Lesníctvo	2			
Spracovanie dreva	4	2		
Výroba z lepenky a papiera	1			
Výroba nekovových min. výrobkov	2			1
Výroba kovových konštrukcií	5	3		
Výroba strojov a zariadení			2	
Výroba elektrických strojov a zar.	3	1		
Výroba bicyklov				
Výroba nábytku				
Výroba a rozvoj tepla		1		
Stavebníctvo	10	2		
Predaj a údržba mot. vozidiel	3	3		
Veľkoobchod	54	11		
Maloobchod	42	4		
Hotely reštaurácie	6	2		
Doprava	10	4	1	
Nehnuteľnosti	8	1		
Počítaové spracovanie údajov, poradenstvo				
Iné obchodné činnosti	20	2		
Zdravotníctvo	3	2		

Tabuľka č.... odvetvová štruktúra právnických osôb v údolí Bodvy podľa veľkostnej kategórie

Ďalším odvetvím zastúpeným v troch kategóriách je **doprava**, pričom prevláda nákladná doprava.

Výraznejším odvetvím je ešte **stavebníctvo, výroba kovových konštrukcií a predaj a údržba motorových vozidiel**

• **Odvetvová štruktúra ekonomiky údolia Bodvy- Fyzické osoby**

V rámci fyzických osôb do kategórie mikropodnikov patrí 98% fyzických osôb a iba 2% (26 subjektov) patrí do kategórie malého podniku, čo však pri fyzických osobách je prirodzený stav.

Dominantnými sú odvetvia maloobchod, **veľkoobchod, stavebníctvo a výroba kovových konštrukcií**, ktoré sú zastúpené tak v kategórii mikro ako aj malých podnikov. Nasledujú odvetvia **poľnohospodárstvo, hotely, reštaurácie** reprezentované predovšetkým pohostinskými zariadeniami rôznej kategórie, **spracovanie dreva, predaja údržba motorových vozidiel a doprava**.

Fyzické osoby				
Odvetvie/kategória	0-9	10-49	50-249	250 a viac
Poľnohospodárstvo	67			
Výroba potravín a nápojov	7	1		
Lesníctvo	19			
Spracovanie dreva	35	3		
Výroba z lepenky a papiera				
Výroba nekovových min. výrobkov	6			
Výroba kovových konštrukcií	122	1		
Výroba strojov a zariadení	4			
Výroba elektrických strojov a zar.	14			
Výroba bicyklov	1			
Výroba nábytku	7			
Výroba a rozvod tepla				
Stavebníctvo	184	4		
Predaj a údržba mot. vozidiel	35	1		
Veľkoobchod	188	2		
Maloobchod	240	8		
Hotely reštaurácie	36	3		
Doprava	24	2		
Nehnuteľnosti	2			
Počítaové spracovanie údajov, poradenstvo	10			
Iné obchodné činnosti	80	1		
Zdravotníctvo	44			
Ostatné služby	32			

Tabuľka č.... odvetvová štruktúra fyzických osôb v údolí Bodvy podľa veľkostnej kategórie

Maloobchod predstavujú maloobchodné predajne v obciach mikroregiónu, ktoré majú aspoň jedného zamestnanca, avšak nie sú výnimkou ani také, kde pracuje len majiteľ, respektíve mu vypomáhajú rodinní príslušníci. V oblasti veľkoobchodu je situácia podobná ako v prípade právnických osôb – jedná sa prevažne o subjekty bez zamestnancov.

Poľnohospodárstvo je zastúpené prevažne samostatne hospodáriacimi roľníkmi ktorí takisto nevytvárajú pracovné príležitosti. Zdravotníctvo predstavujú súkromní lekári pôsobiaci v mikroregiónoch a aj v ich prípade je vytváranie pracovných príležitostí minimálne.

- ***Možnosti rozvoja hospodárstva mikroregiónu.***

Výroba potravín a nápojov je reprezentovaná miestnymi pekárňami a mlynom GUBEK v Moldave nad Bodvou. Dá sa tu hovoriť o náznaku mikroclusteru s napojením na produkciu poľnohospodárskej rastlinnej prvovýroby, avšak neexistuje aktívna koordinácia medzi jednotlivými subjektami, ktoré by mikrocluster mohli vytvoriť.

Podobná je situácia v oblasti **výroby stavebných hmôt** (cement, stavebný kameň a štrk) a **stavebníctva**, kde k vytvoreniu mikroclusteru chýba segment výroby stavebných výrobkov.

Odvetvie **výroby kovových konštrukcií, výroby strojov a zariadení a výroby elektrických strojov a zariadení** sú založené na tradícii spracovania železa a strojárenskej výroby v mikroregiónoch a momentálne je naviazaná na prvovýrobu v okrese Košice (U.S. Steel). Na tento segment je napojených viac subjektov v oblasti veľkoobchodu. Rozvoj v tejto oblasti závisí od schopnosti zavádzať inovácie do výroby a tiež od schopnosti uplatniť sa na trhoch v zahraničí.

- ***Najvýznamnejší zamestnávateľia na území údolia Bodvy:***

VSH a.s. Turňa nad Bodvou

Základným predmetom činnosti VSH, a.s. je výroba a predaj cementu, štrkopieskov a betónu. Predaj sa uskutočňuje maloobchodnou formou na vnútornom trhu (cement, štrkopiesky a betón) a veľkoobchodnou formou na zahraničných trhoch (cement). Zamestnanci spoločnosti dochádzajú do zamestnania z Košíc, Moldavy nad Bodvou, Rožňavy a celého okolia.

Výrobná cementu je lokalizovaná v základnom areáli v katastrálnom území obce Dvorníky - Včeláre západne od obce Turňa nad Bodvou, pri uvedení do prevádzky bola najmodernejšou cementárnou v strednej Európe. Kvalitné suroviny, moderná a priebežne zdokonaľovaná technológia výroby, odborne kvalifikovaní zamestnanci sú rozhodujúcimi faktormi, ktoré umožňujú produkovať vysokokvalitný portlandský slinok. Základnou surovinou na výrobu slinku je vápenec, ktorej dodávateľom je Lom Včeláre, vzdialený približne jeden kilometer od areálu VSH, a.s. Spoločnosť VSH Trans s.r.o., ktorá vznikla v roku 1999, prebrala kompletnú logistiku pre spoločnosti skupiny VSH a zabezpečuje tak dopravu betónových zmesí.

AGRO-MOLD akciová spoločnosť vznikla z bývalého ŠM, š.p. Moldava nad Bodvou k 1. 10. 1996. V súčasnom období a.s. obhospodaruje 5 059 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 4 210 ha ornej pôdy. V rastlinnej výrobe je zameranie na výrobu a realizáciu hustosiatych obilovín a olejnin. Taktiež na zabezpečenie dostatku kvalitných objemových krmív pre ŽV. Firma nerealizuje konečné produkty pre zákazníkov, ale len výrobky poľnohospodárskeho charakteru pre spracovateľský priemysel.

MOLD-TRADE s.r.o. v Moldave nad Bodvou bola založená 10. 7. 1996 s predmetom činnosti poľnohospodárstvo a súvisiace služby. Hospodári na výmere 5737ha poľnohospodárskej pôdy. Na úseku rastlinnej výroby sa spoločnosť špecializuje na produkciu osív a výrobu krmív pre živočíšnu výrobu.

AGRO-VALALIKY a.s. hospodári na výmere 3 543 ha poľnohospodárskej pôdy. Na úseku rastlinnej výroby sa zameriava na pestovanie hustosiatych obilovín, kukurice na zrno, výrobu

olejnín a na výrobu krmovín na potreby živočíšnej výroby. V živočíšnej výrobe sa špecializuje na výrobu mlieka a výrobu mäsa. Firma vyrába výrobky poľnohospodárskeho charakteru pre spracovateľský priemysel.

EDEMI s.r.o. REŠICA

Hlavnou činnosťou spoločnosti je podnikanie v oblasti stavebníctva (vodohospodárske stavby, pozemné stavby, dopravné stavby, vykonávanie dopravných služieb v oblasti nákladnej dopravy).

PD Nová Bodva

Najväčším poľnohospodárskym družstvom na území mikroregiónu je PD Nová Bodva. Popri rastlinnej výrobe sa orientuje na chov dojníc a výrobu mlieka, chov oviec, výrobu vlny a export, ako i výrobu hydinového mäsa. Družstvo dlhodobo patrí do prvej desiatky poľnohospodárskych družstiev dosahujúcich najlepšie výsledky v rámci Slovenska.

PD Peder

Rastlinná výroba - obilniny, olejniny, strukoviny, krmné zmesi. Chov a preprava zvierat - ošípané, prasnice, hovädzí dobytok.

- ***Najvýznamnejší zamestnávateľia, ktorí sa nenachádzajú priamo v území údolia Bodvy a podieľajú sa na zamestnanosti na území vo veľkej miere:***

U.S. Steel s.r.o. Košice

Priemyselný podnik (bývalé Východoslovenské železiarne) sa nachádza v okrese Košice II – Šaca a hraničí s územím údolia Bodvy. Z hľadiska objemu výroby i počtu zamestnancov je U.S. Steel, s.r.o. (zisková integrovaná oceliarska spoločnosť) najvýznamnejším priemyselným podnikom na východnom Slovensku, ale i v rámci celej SR.

V roku 2002 bola založená Nádacia U. S. Steel Košice. Iniciátorom jej založenia bolo vedenie spoločnosti U. S. Steel Košice, s.r.o. na čele s prezidentom spoločnosti Johnom H. Goodishom. Cieľom nadácie je podporovať verejnoprospešné projekty v zdravotníctve, školstve, finančne podporovať vedu, kultúru a charitu. Spoločnosť U. S. Steel Košice, s.r.o. má v oblasti darovania priority, ktoré sa v prvom rade zameriavajú na pomoc a podporu tým, ktorí sú na ňu bezprostredne odkázaní.

Podporu regiónu zabezpečuje USS KE spolu s Karpatskou Nadáciou pomocou grantového programu Spoločne pre región. Poslaním programu je motivovať, identifikovať a podporiť komunitné rozvojové projekty, ktoré iniciujú miestne skupiny. Projekty majú byť pripravené a realizované v širokých multi-sektorových partnerstvách.

U. S. Steel Košice podporuje ekonomický rozvoj košického regiónu, ako aj celej slovenskej ekonomiky. Pre zvýšenie zamestnanosti a pre rozvoj východného Slovenska v roku 2001 založila Centrum ekonomického rozvoja (EDC). EDC počas 6 rokov svojho pôsobenia pomohlo 26 zahraničným investorom etablovať sa na východe Slovenska, a tým prispelo k vytvoreniu 4 200 nových pracovných miest. EDC v rámci svojej činnosti sa aktívne podieľalo na rozvoji priemyselných parkov a na celkovej podpore rastu ekonomiky v tejto časti Slovenska.

EDC svoje najlepšie praktiky odovzdalo príslušným autoritám Košického samosprávneho kraja, ktoré postupne prebrali agendu pomoci investorom a propagácie regiónu ako vhodného investičného prostredia.

Priemyselný park Kechnec

Priemyselný park je situovaný v katastrálnom území Kechnec, ktoré na juhozápade hraničí s územím údolia Bodvy. Celková rozloha priemyselnej zóny je 332 hektárov, na ktorej v súčasnosti pôsobí 14 podnikov.

- Molex Slovakia, a.s.
- Kuenz-SK, s.r.o.
- GETRAG FORD Transmissions Slovakia, s.r.o.
- Schelling Slovakia, s.r.o.
- Doppelmayr Slovakia, s.r.o.
- SWEP Slovakia, s.r.o.
- V.O.D.S., a.s. Košice
- Čamaj Transport, s.r.o.
- Dorsvet Plus s.r.o.
- Evans, s.r.o.
- Magneti Marelli Slovakia, s.r.o.
- EUROTINPLATE SERVICE SK spol. s r.o.
- CROWN BEVCAN SLOVAKIA
- Precision Process Technology Slovakia s.r.o.

Priemyselný park ponúka možnosti pre vstup ďalších investorov a podnikateľov a rozvoj zamestnanosti.

• Podnikateľské zázemie.

Poradenské a ďalšie podporné služby pre začínajúcich ale aj existujúcich podnikateľov poskytujú na území Rozvojového partnerstva údolia Bodvy predovšetkým dva podnikateľské inubátory a Regionálna rozvojová agentúra v Moldave nad Bodvou

Podnikateľský inkubátor Moldava nad Bodvou poskytuje na rozlohe 578 m² 6 miestností vhodných na male prevádzky, 8 kancelárskych miestností 1 školiacu a 1 jednaciú miestnosť. Inkubátor poskytuje Informácie o trhu a podnikaní na Slovensku a v EÚ, informácie o fondoch EÚ a podmienkach ich čerpania, podnikateľské poradenstvo, poradenstvo pri spracovaní podnikateľských zámerov a pri spracovaní žiadostí o poskytnutie nenávratnej finančnej pomoci z fondov EÚ.

Podnikateľský inkubátor Komárovce ponúka 13 zariadených miestností a 1 konferenčnú miestnosť pre začínajúcich podnikateľov.

Regionálna rozvojová agentúra v Moldave nad Bodvou ako spoluzakladateľ a člen medzinárodnej Spoločnosti pre podporu podnikania mladých v strednej Európe poskytuje podnikateľské poradenstvo a vzdelávanie mladým ľuďom a znevýhodneným skupinám obyvateľstva prostredníctvom akreditovaného vzdelávacieho programu *Podnikanie ako životná stratégia*. Takisto poskytuje informácie o možnostiach a podmienkach čerpania fondov EÚ a ostatných dostupných zdrojov vrátane vypracovania podnikateľského zámeru a žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Agentúra sprostredkováva bezúročné a nízkoúročné pôžičky pre malých a stredných podnikateľov a ďalšie nenávratné finančné zdroje pre rozvoj podnikania.

Bankový sektor je na území mikroregionu zastúpený troma bankami: VÚB a.s, Slovenská sporiteľňa a.s a OTP Banka Slovensko a.s, ktoré majú svoje pobočky v Moldave nad Bodvou, VÚB a Slovenská sporiteľňa aj v Turni nad Bodvou.

Názov banky	Sídlo pobočky	Výška vlastného financovania (%)	Maximálna výška úveru (Eur)	Ručenie	Doba splácania (rok)	Výška úroku (%)	(%) Manipulačný poplatok
SLSP	Moldava nad Bodvou	0 – 30	-	Bez ručenia, nehnuteľnosťou, prístupom k dlhu	1 - 10	4 – 11	1
OTP	Moldava nad Bodvou	0 – 50	-	Bez ručenia, nehnuteľnosťou	4	5 - 12	1
VÚB	Moldava nad Bodvou	0 - 30	166 000	Ručenie biankozmenkou, záložným právom, nehnuteľnosťou	1 - 8	4,7 - 11	1

Tabuľka č. X Prehľad bankových subjektov a úverových systémov v mikroregióne

Okrem zdrojov z fondov EÚ, grantových programov a bankových úverov majú podnikatelia možnosť získať aj bezúročné a nízkoúročné pôžičky.

Bezúročná pôžička – bezúročnú pôžičku poskytuje **Združenie Kézfogás** so sídlom Školská 2, 045 01 Moldava nad Bodvou. Pôžička má slúžiť na rozvoj podnikania a je určená na nákup alebo rekonštrukciu nehnuteľností a na nákup vybavenia a technológie.

Nízkoúroková pôžička – nízkoúročnú pôžičku poskytuje **Karpatskonemecká asociácia**, Lichardova 20, 040 01 Košice a môže byť použitá na nákup strojov, prístrojov, kancelárskej techniky, rôznych technológií, laboratórnych a lekárskeho prístrojov, špeciálnych úžitkových vozidiel, zariadení reštaurácií, penziónov a pod.

- Popíšte, prieskum zdrojov cestovného ruchu – ak je to relevantné a ide o územie s existujúcim odvetvím, alebo preukazným potenciálom.

Územie údolia Bodvy je územím s preukazným potenciálom v odvetví cestovného ruchu.

Ako hlavný faktor rozvoja cestovného ruchu v oblasti sa identifikovala zachovalá **tradícia vinárstva, s ňou súvisiace objekty a zariadenia a existencia organizácií združujúcich nielen významnejších aktérov cestovného ruchu v regióne ale aj relevantných sociálno-ekonomických partnerov**. Tieto sú umocnené jedinečným prírodným prostredím Slovenského krasu ktoré predstavuje svetové prírodné dedičstvo zapísané do do zoznamu **svetového kultúrneho a prírodného dedičstva World Heritage UNESCO** a bohatou históriou územia. V celku sa dá územie charakterizovať ako územie, kde jednoznačne existuje potenciál pre rozvoj turistiky, cykloturistika a vidieckeho cestovného ruchu ktorý je možné doplniť rôznymi ďalšími formami aktivít ako napríklad poznávacie pobyty, adrenalínové aktivity, firemné akcie. V regióne existujú dve združenia cestovného ruchu- Krasturist. o.z. a BodvaTour o.z.

PRÍRODNÉ ZDROJE:

- unikátna geomorfológia terénu – planiny, kaňony
- prírodné zvláštnosti a pamiatky (jaskyne) zapísané do zoznamu svetového prírodného dedičstva UNESCO
- prírodné zvláštnosti (Zádielska dolina, Hájske vodopády...)
- chránená fauna a fóra

ĽUDSKÉ ZDROJE:

- existujúci a potenciálni podnikatelia v oblasti cestovného ruchu
- remeselne zruční obyvatelia
- jednotlivci a spolky uchovávajúce miestne tradície
- jednotlivci a organizácie schopné manažovať a koordinovať aktivity v oblasti cestovného ruchu (Krasturist. o.z., BodvaTour.o.z)

KULTÚRNE A HISTORICKÉ DEDIČSTVO

- kultúrne a historické pamiatky viažuce sa na vinárstvo
- významné archeologické lokality (doba kamenná až doba rímska)
- lokality viažuce sa na významné historické udalosti (vpád Tatárov)
- tradície, legendy
- V západnej časti územia zachovalý vidiecky ráz sídiel s historickými pamiatkami (Turnianská Nová Ves, Háj, Hačava, Turňa nad Bodvou)
- tradičné remeslá a remeselné postupy
- História vinárstva v regióne – rodák z Moldavy nad Bodvou Szepsi Laczkó Máté ako prvý pripravil Tokajské aszú (Tokajské aszú má prívlastok Víno kráľov- Kráľ vín)
- Zachovalá tradícia, objekty a technické zariadenia spojené s vinárstvom.

INFRAŠTRUKTÚRA:

- Dobrá dostupnosť oblasti z Košíc a jeho medzinárodného letiska.
- Množstvo malých vínnych pivníc a súkromných rekreačných objektov v lokalite pod Turnianskym hradným vrchom.
- Vinárske závody Moldava, Vínne múzeum v Moldave nad Bodvou
- Dostatok vhodných objektov adaptovateľných na potreby vidieckeho cestovného ruchu.

Možnosti územia z pohľadu cestovného ruchu

- Využitie zachovalej tradície vinárstva na vytvorenie nosného produktu vidieckeho cestovného ruchu v jadrovej oblasti.
- Využitie unikátnych prírodných hodnôt, histórie a ľudových tradícií na vytvorenie doplnkových produktov cestovného ruchu
- Oddychovo-relaxačné pobyty v atraktívnom prírodnom a vidieckom prostredí (domáca kuchyňa, ubytovanie na súkromí)
- Firemné akcie , teambuilding
- Adrenalinové akcie (speleológia, geocatching)
- Poznávacie akcie (história, kultúra, príroda, vidiecky spôsob života)
- Pripojenie sa k aktivitám v rámci projektu Košice-Európske hlavné mesto kultúry.

Slabé stránky územia z pohľadu cestovného ruchu

- Z pohľadu cestovného ruchu pomerne málo známe územie pre viacdenné pobyty.
 - Neexistuje dostatočný počet atraktivít jedného druhu (napríklad historické pamiatky, kultúrne podujatia), ktoré by motivovali návštevníkov na viacdňový pobyt v regióne.
 - Chýba jednoznačná identita regiónu komunikovateľná smerom k potenciálnym návštevníkom.
 - Najsilnejšiu stránku regiónu (unikátne prírodné hodnoty) nie je možné plnohodnotne zapojiť do aktivít v oblasti cestovného ruchu kvôli prísnemu režimu ochrany na prevažnej časti územia.
 - Nedostatok ubytovacích a stravovacích zariadení
 - Nedostatok kvalifikovaných pracovných síl v oblasti cestovného ruchu.
-
- *zamestnanosť*

Najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov územia pracuje v priemysle a zároveň táto kategória tvorí aj naväčšiu skupinu dochádzajúcich za prácou. Je to dané tým, že významnejšie priemyslené podniky sú lokalizované mimo územia mikroregiónu. Najväčším zamestnávateľom je U.S.Steel a podniky vzniknuté atomizáciou bývalých Východoslovenských železiarní Košice. Významnú úlohu tu tiež zohrávajú podniky umiestnené na území priemyselného parku Kechnec. Jediným významným priemyselným podnikom na území mikroregiónu je VSH a.s Turňa nad Bodvou (bývalá Cementáreň Turňa). Druhým odvetvím vytvárajúcim pracovné príležitosti je Poľnohospodárstvo zastúpené PD Nová Bodva, PD Peder, AGRO-MOLD a.s a MOLD-TRADE s.r.o. Tieto podniky obhospodarujú spolu cez 70% poľnohospodárskej pôdy v mikroregióne a majú svoje pracoviská (hospodárske dvory) vo viacerých obciach mikroregiónu. Aj z toho dôvodu v tomto sektore dochádza z apráciu iba 24,5% pracujúcich.

Ďalším významným odvetvím vytvárajúcim pracovné príležitosti je odvetvie veľkoobchodu maloobchodu ktoré zároveň najväčší segment v počte podnikateľských subjektov mikroregiónu.

Verejná správa zastúpená predovšetkým samosprávou tvorí štvrté najvýznamnejšie odvetvie zabezpečujúce pracovné príležitosti. Po delimitácii školstva a časti sociálnej starostlivosti na obce sa paradoxne v menších obciach stali obecné úrady najväčšími zamestnávateľmi v obci.

Najvyššia miera dochádzky za prácou je v odvetví priemyselnej výroby – 68,2%, najmenšia v odvetví poľnohospodárstva – 24,5%. Priemerná miera dochádzky za prácou v rámci údolia Bodvy je 38%.

	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	Spolu	Dochádza za prácou
A	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	1512	370
B	Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	68	41
C	Rybolov a chov rýb	1	0
D	Ťažba nerastných surovín	103	74
E	Priemyselná výroba	3328	2268
F	Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	172	110
G	Stavebníctvo	445	215
H	Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a	1426	556

	spotrebného tovaru		
I	Hotely a reštaurácie	306	143
J	Doprava, skladovanie a spoje	678	401
K	Peňažníctvo a poisťovníctvo	86	54
L	Nehnuteľnosti, porenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	469	295
M	Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	1076	302
N	Školstvo	592	211
O	Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	602	383
P	Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	265	129
R	Súkromné domácnosti s domácim personálom	1	0
S	Exteritoriálne organizácie a združenia	28	18
T	EA bez udania odvetví	4043	207
	Spolu	15201	5777

Tabuľka 1: Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa odvetvia hospodárstva a dochádzky za prácou

- **vývoj miery nezamestnanosti**

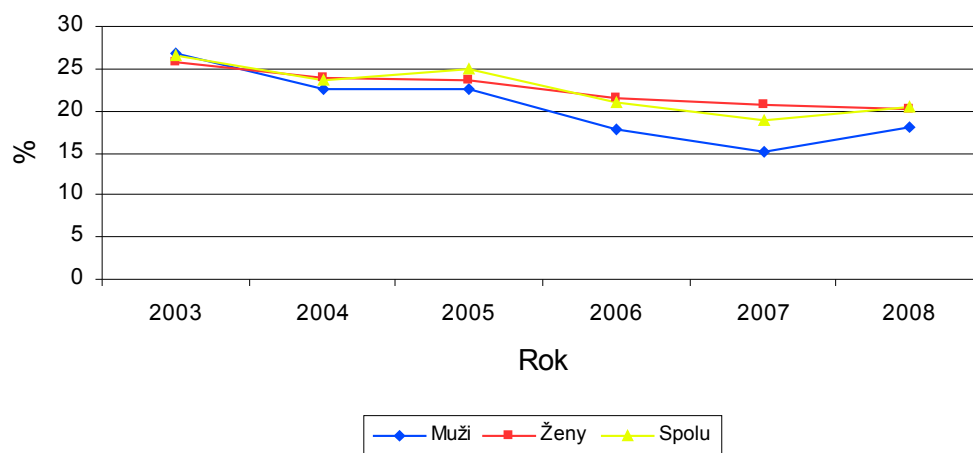
Počet uchádzačov o zamestnanie v mikroregióne za sledované obdobie poklesol. V roku 2003 bolo evidovaných spolu 4031 nezamestnaných čo predstavovalo mieru nezamestnanosti na úrovni 26,54 % . Ku koncu roku 2008 UPSVaR evidoval na území údolia Bodvy spolu 2986 nezamestnaných čo predstavovalo mieru nezamestnanosti na úrovni 20,48% . Relatívne plynulý pokles miery nezamestnanosti od roku 2003 sa zvrátil v roku 2008 , keď sa v dôsledku celosvetového nepriaznivého ekonomického vývoja dostal zase na úroveň roku 2006.

Tabuľka 2: Vývoj počtu nezamestnaných v mikroregióne Údolia Bodvy

Rok	Uchádzači o zamestnanie	Muži	Ženy	Miera nezamestnanosti v %
2003	4031	2090	1941	26,54
2004	3591	1788	1803	23,53
2005	3524	1724	1800	24,99
2006	2991	1368	1623	20,85
2007	2715	1204	1511	18,72
2008	2986	1434	1552	20,48

Počet nezamestnaných za v medziročnom období rokov 2007-2008 výraznejšie vzrástol u mužov, kde bol v období rokov 2005-2007 výraznejší pokles ako u žien. Bolo to spôsobené vytváraním nových pracovných príležitostí v priemyselnej výrobe a v stavebníctve, ktoré ale v roku 2008 najcitlivejšie reagovali na svetovú hospodársku krízu.

Vývoj miery nezamestnanosti obyvateľov v mikroregióne Údolia Bodvy

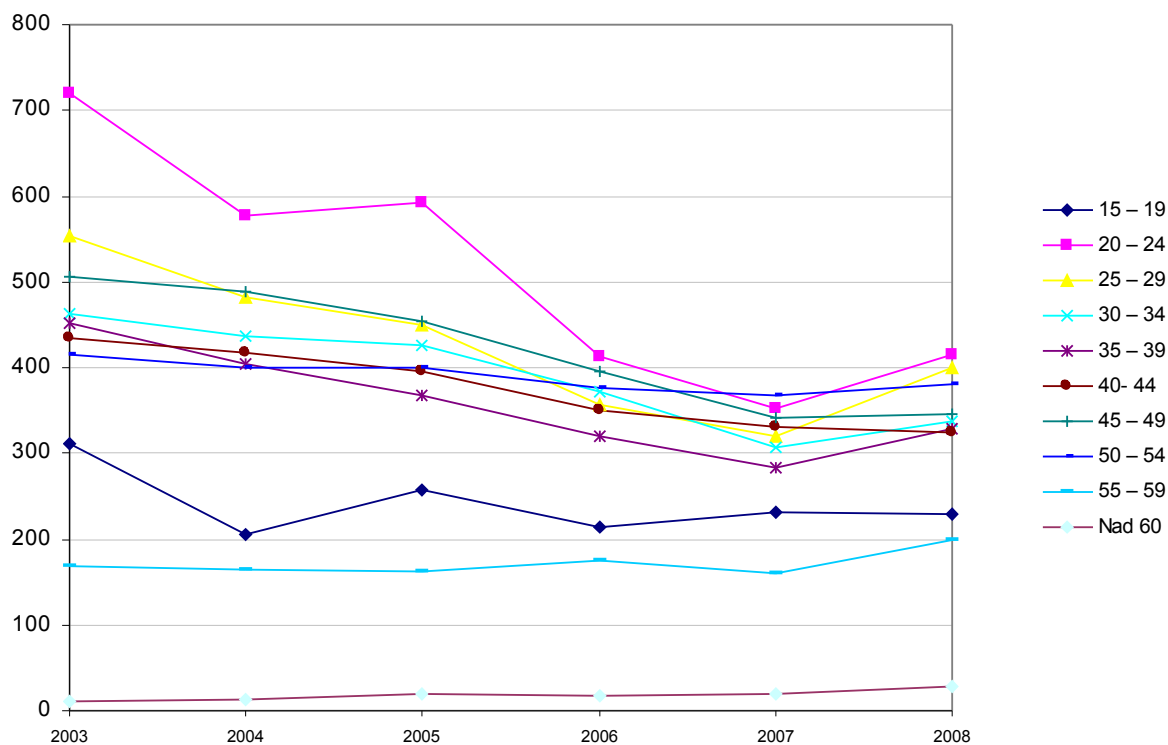

- nezamestnanosť z hľadiska veku**

Z hľadiska veku, navyšší počet nezamestnaných je v kategórii 20 – 24 rokov, nasleduje kategória 25-29 rokov. Najmenší počet nezamestnaných je z kategórie 55-59 a nad 60 rokov. Vo všeobecnosti sa dá konštatovať, že celosvetový nepriaznivý ekonomický vývoj sa na území údolia Bodvy najviac dotkol ľudí vo veku od 20 do 40 rokov a najmenej ľudí vo veku 40-49 rokov, kde v kategórii 40-45 rokov nezamestnanosť aj naďalej klesala. Vysoký nárast nezamestnanosti vo veku 20-30 rokov čiastočne spôsobil aj návrat mladých ľudí zo zahraničia, ktorí tam odišli za prácou v období rokov 2005- 2007.

	15 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40- 44	45 – 49	50 – 54	55 – 59	Nad 60
2003	312	719	553	463	451	434	506	415	168	10
2004	206	577	483	436	404	418	489	400	164	14
2005	258	593	449	425	367	396	453	401	163	19
2006	214	413	357	372	319	351	395	377	175	18
2007	232	353	321	306	284	331	342	367	160	20
2008	230	416	399	338	328	324	345	380	198	28

Tabulka 3: Nezamestnanosť v regióne podľa veku

- **nezaestnanosť z hľadiska vzdelania**

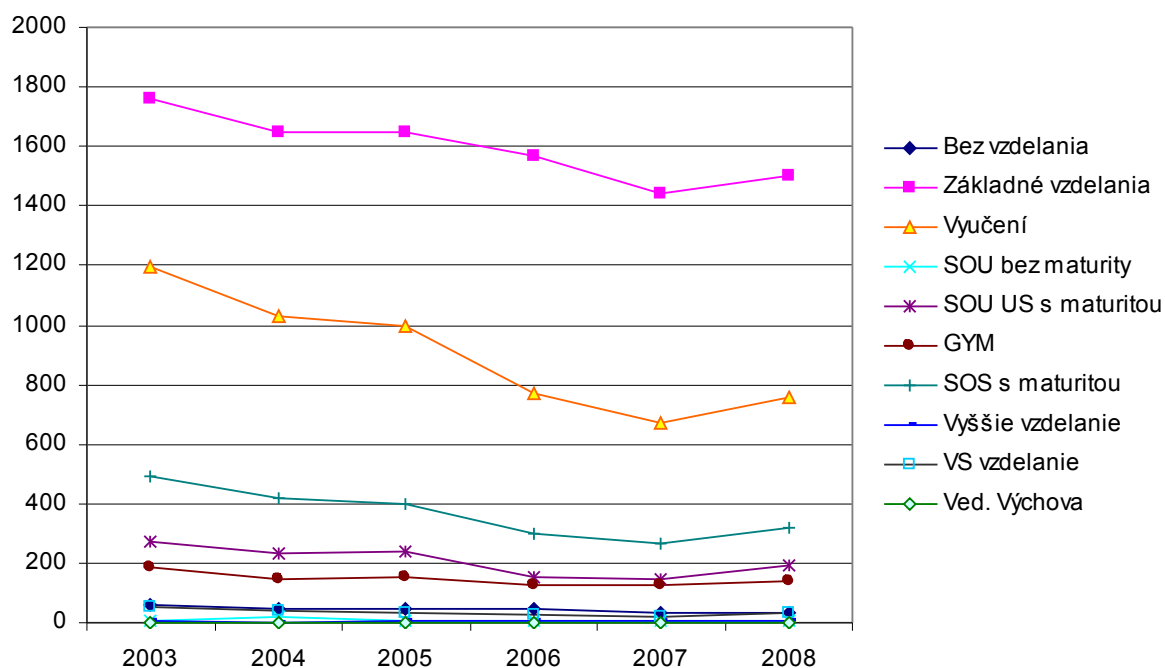
Z hľadiska najvyššieho ukončeného vzdelania najohrozenejšou skupinou sú ľudia so základným vzdelaním, ktorí v roku 2008 tvorili 50,23% z celkového počtu evidovaných nezamestnaných. Ďalšou skupinou sú vyučení so zastúpením 25,28%. Od roku 2003 klesal počet evidovaných nezamestnaných v každej kategórii.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Bez vzdelania	58	49	48	44	34	34
Základné vzdelania	1760	1645	1646	1565	1443	1500
Vyučení	1198	1033	994	770	674	755
SOU bez maturity	6	22	7	6	4	4
SOU US s maturitou	272	231	240	150	143	190
GYM	186	146	152	128	127	138
SOS s maturitou	494	419	399	300	264	319
Vyššie vzdelanie	5	3	7	4	4	9
VS vzdelanie	52	43	31	24	22	36
Ved. Výchova	0	0	0	0	0	1
SPOLU	4031	3591	3524	2991	2715	2986

Tabuľka 4: Nezamestnanosť v mikroregióne Údolia Bodvy podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Vplyv svetovej hospodárskej krízy sa v roku 2008 prejavil na zvyšovaní miery nezamestnanosti aj v mikroregióne údolia Bodvy nárastom počtu nezamestnaných približne

na úroveň roku 2006. Najvyšší nárast počtu nezamestnaných v absolútnych hodnotách oproti roku 2007 bol v kategórii s učňovským vzdelaním (81 ľudí) a v kategórii so základným vzdelaním (57 ľudí)

- Vyplňte v Závaznej osnove Integrovannej stratégie rozvoja územia, Prílohu č.1 Socio - ekonomická charakteristika.